

NAGY-TÓTH NIKOLETT ÁGNES

Interjú Christián László r. dandártábornokkal, a magyar rendőrség és a rendészettudomány legfiatalabb professzorával

Prof. Dr. Christián László r. dandártábornok, egyetemi tanár, oktatási rektorhelyettes, a Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék vezetője több mint 150 publikáció és két könyv szerzője, a magyar rendőrség és rendészettudomány legfiatalabb professzora. Christián László jogász végzettséggel rendelkezik, kutatási témája a komplementer rendészet, a magánbiztonság és az önkormányzati rendészet. Több mint húsz éves oktatói tapasztalattal rendelkezik, életútjáról, sikereiről, terveiről, a legfontosabb életvezetési elveiről beszélgettünk. A dandártábornok azt is elárulta, hogy milyen témát ajánlana a jövő kutatóinak.

Mikor vette kezdetét az oktatói pályája? Mikor kezdett el tanítani a jogelőd Rendőrtiszti Főiskolán?

2002-ben kezdtem el tanítani a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán, egy speciálkollégiumot hirdethettem meg rendészet témában. Azt gondoltam, hogy egy joghallgatónak érdekes lehet az, hogy mivel foglalkoznak az egyenruhások. A képzés gyakorlatorientált volt, abban az időben elsődlegesen még a saját munkámról beszéltem az előadásokon. A jogi diploma kézhezvételét követően pénzügyőr járőrként kezdtem el dolgozni, amely szolgálat során a Józsefvárosi piac, az országhatár és a belterületi ellenőrzés is feladataim közé tartozott. Az említett rendészeti témájú speciálkollégium azóta is megmaradt a Pázmányon, és már 21 éve nagy sikerrel indítom minden tanévben. Nagyon büszke vagyok arra, hogy sok egykori joghallgatóm választotta az egyenruhás hivatást, nagy öröm számomra, hogy tudtam ilyen jellegű motivációt is adni a joghallgatóknak.

2004-ben kaptam az első tanársegédi megbízásomat, 2006-ban pedig el is kezdtem a doktori tanulmányaimat. Úgy éreztem, hogy alapos kutatómunka és külföldi tanulmányutak szükségesek a doktori disszertáció színvonalas elkészítéshez, ezért kértem, akkor már pénzügyőr századosként egy év fizetés nélküli szabadságot a feletteseimtől. Ezen idő alatt több országban is jártam, így többek között az Amerikai Egyesült Államokban, Angliában, Olaszországban és Németországban tanulmányozhattam a rendészet különböző területeit. Ez volt életem egyik legjobb befektetése. Amikor letelt az egy év, már a nemzetközi tapasztalatokat birtokában 2009. augusztusában kértem az áthelyezésemet a Rendőrtiszti Főiskola Vám- és Pénzügyőri Tanszékére, ahol oktatóként kezdtem meg munkámat. Emlékszem az első munkanapomra is, Szendi Antal ezredes úrral voltunk ügyletben, és ekkor már biztos voltam abban, hogy egy új ajtó nyílt ki előttem, és mindez már több mint 14 éve történt.

Tudom, hogy sokat jelent az életében a sport. Hogyan tudná megfogalmazni a honlap olvasóinak, hogy mit jelent az Ön számára a sport?

Nagyon büszke vagyok a családi indíttatásra, a nagyapám Gyula város díszpolgára, és az ő nevét viseli a gyulai városi sporttelep. Testnevelőtanár családból jövök, mindenki testnevelőtanár volt a családban, a nagyapám, az édesapám, a nagybátyám és az ő két lánya is. Én is testnevelőtanár szerettem volna lenni, de édesanyám inkább humán irányba terelgetett, én pedig elfogadtam, hogy lehet a sporttal úgy is foglalkozni, ha nem élethivatásként üzöm azt. Így jogi egyetemen tanultam tovább, de aztán beiratkoztam a Testnevelési Főiskolára, hogy legalább az egyik legfontosabb családi hagyományt, a síoktatást tovább vihessem. A TF-en szereztem síoktatói oklevelet. A nagyapám a világháborúból egy pár sílécet hozott haza az amerikai fogságból, édesapám pedig ezzel a fa sílécet tanult meg síelni a Körös parton és a Kálvária dombon. Édesapám aztán több ezer embert tanított meg síelni az évtizedek alatt, én is korábban tudtam síelni, mint járnai, ma már elmondhatom, hogy lassan én magam is ezernél jócskán több emberrel szerettem meg a síezést. A három gyermekem közül a legnagyobb Anna már 10 évesen jelezte, szintén síoktató szeretne lenni. A mai napig

rendszeresen, egy héten háromszor sportolok. A családban úgy tűnik, a feleségem, Zsófi tovább viszi a „TF”-s hagyományokat, hiszen idén kezdte el a mesterképzést a Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetemen. A sport arra tanított meg, hogy fontos az alázat, a kitartás és a csapatmunka. A kedvenceim a foci és a tenisz, futás, úszás, ezeket a sportágakat a foci kivételével jelenleg is űzöm.

Hogyan választott a rendészettudományon belül a magánbiztonsági kutatási témát? Miért éppen ezt a területet kezdte el kutatni?

Olyan témát szerettem volna választani a doktori tanulmányaimhoz, amely az akkori pénzügyőri hivatásomat is szolgálja, valamint a Pázmány Péter Katolikus Egyetem JÁK Közigazgatási Jogi Tanszéki munkám során is hasznos lehet, ez a metszéspont pedig a rendészet volt. Amikor elkezdtem a rendészet kutatási téma alapos feltérképezését, akkor megállapítottam, hogy a kutatók mintegy 90 százaléka inkább csak a rendőrséget vizsgálja, és csak nagyon kevesen foglalkoztak a rendészetnek a rendőrségen kívüli szereplőivel. Nem kutatták, hogy miként viszonyulnak a különböző szereplők egymáshoz és a rendőrséghez, ezért úgy döntöttem, hogy az alternatív rendészetről írom a disszertációmát. Megvizsgáltam, hogy kik az alternatív szereplők, melyek az alternatív területek, ezek közül két terület igazán szívügyemmé vált, a magánbiztonság és az önkormányzati rendészet kutatása, ezzel részletesen foglalkoztam, és ennek köszönhetően 2013-ban felkérést kaptam az újonnan alakult Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék vezetésére.

A Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszéket tehát pontosan 10 éve vezeti. Milyen eredményeket sikerült eddig megvalósítani?

A tanszék fejlődéséhez szükség volt Boda József és Janza Frigyes vezérőrnagy urak és az Egyetem jelenlegi és prorektor urak támogatására is, nekik nagyon hálás vagyok ezért. Nagy dolognak tartom, hogy egy kis létszámú tanszékből egy stabil komoly tanszéket sikerült létrehozni kiváló kollégákkal. A tanszéki közösségemre nagyon büszke vagyok, ahogyan a közösen

elért eredményekre is. Az egyetemi tanári kinevezésem a szakmai közönségem sikere is, ideértve az egykori hallgatóinkat is. A legfontosabb mérce számomra az, hogy a hallgatóink hogyan állják meg a helyüket a mindennapi életben. Nagyon szép karrierpályákat látunk az elmúlt 10 évből, nagy sikernek tartom, hogy a tanszéken az önköltséges képzésen túl van már államilag finanszírozott képzésünk, valamint mesterképzésünk is. Több száz publikációval és tizenöt könyvvel gyarapítottuk a szakterületünk elméleti-tudományos megalapozását, többen szereztek vagy szereznek hamarosan PhD fokozatot a témában több tucatnyi rendezvényünk volt, a legfontosabb eredmények közé mindezeket sorolom.

Milyen tervei vannak még ezen a területen?

Szeretnénk újabb képzéseket megvalósítani, nagyon komoly látunk hiányosságokat az önkormányzati rendészetben, a közterületfelügyelőknek, önkormányzati rendészeknek nincs releváns továbbképzésük, szeretnénk a polgárőrséget is erősíteni, még szorosabbra fűzni a kapcsolatot velük. Nagyon nagy eredményként értékelem, hogy sikerült elindítani a Polgárőr Akadémiát, amely 9 éve sikeresen működik. Nagyon fontos a nemzetköziesítés, a nemzetközi térbe történő kilépés, olyan jó gyakorlatok, innovációk, megoldások, tananyagok átadása és átvétele, amit a szakma közvetlenül tud alkalmazni, amelyek közvetlenül szolgálhatják a gyakorlati munkát. Fontosnak tartom a vagyonvédelem és a helyi rendészet folyamatos fejlesztését is. A munkánk inspirációja kapcsán számos kezdeményezés valósult meg: MRTT Magánbiztonsági Tagozat, Településbiztonsági Tagozat, melyek arra hivatottak, hogy a segítségükkel még eredményesebben, hatékonyabban működő magánbiztonsági és önkormányzati rendészet legyen Magyarországon, ezt a híd szerepet szeretnénk tovább erősíteni.

150 publikáció, köztük két könyv szerzője. Melyik művére a legbüszkébb?

Az eddigi pályafutásom összefoglalását képező Komplementer rendészet című monográfiára vagyok a legbüszkébb, az összes kutatási eredményem, a nemzetközi tapasztalataim is szerepelnek benne, a rendészetet érintő gondolkodásom teljes foglalata megtalálható a könyvben. Olyan összefoglaló

művet sikerült elkészítenem, amely az eddigi kutatómunkám összegzésének tekinthető.

A magyar rendőrség és a rendészettudomány legfiatalabb professzora lett. Ez milyen érzésekkel tölti el?

Amikor 21 éve pénzügyőr hadnagyként és megbízott oktatóként megkezdtem az egyenruhás és egyetemi oktatói tevékenységemet még nem gondoltam, hogy a két pálya találkozhat, de, a gondviselésnek köszönhetően a Rendőrtiszti Főiskolán ez a két életút 2009-ben összeért. Amikor elkezdtem dolgozni, mindig csak a soron következő feladatra, lépcsőfokra koncentráltam. Nagyon helytálló a bölcsesség Barabási Albert Lászlótól, hogy „a sikerhez vezető út sok-sok apró lépéssel és kudarccal van kiköveve”. Ezekből tudtam tanulni és nagyon nehéz helyzetekben, időszakokban is mindig csak előre néztem. Nagyon távolinak tűnt minden, nem gondolkodtam azon, hogy mikor lehetek professzor, vagy mikor lehetek tábornok, az az ars poétikám, hogy sosem szabad elfeledkezni arról, hogy a lécet mindig följebb kell tenni egy kicsit. A nagyapám, aki országos híró testnevelőtanár volt, úgy osztályozott a gyulai gimnáziumban, hogy nem egy szintet határozott meg a tanulóinak, hanem mindenkit felmért tanév elején és a továbbiakban önmagukhoz mérte a tanulókat. Bárki kaphatott ötöst, ha önmagához képest szépen és jobban teljesített. Ezt úgy implementáltam önmagamra vonatkoztatva, hogy mindig följebb tettem a lécet és nem elégedtem soha azzal, ami éppen elértem. Sokan nem értették a lépéseimet, például amikor a jól fizető vezető beosztásból illetmény nélküli szabadságra mentem azzal a tudattal, hogy nem volt biztos, hogy vissza tudok ülni a vezetői székembe. Ez ott és akkor, ahogyan már említettem is, egy nagy befektetés volt a jövőbe. Az életem során, amikor a horizonton fölbukkant egy lehetőség, azonnal leültem a nálam bölcsőbb és tapasztaltabb emberekkel és megkérdeztem a véleményüket. Emlékszem Boda és Janza vezérőrnagy urak intelmeire, a Sallai János ezredes úrral folytatott beszélgetésünkre, amikor elmondta nekem még a „hegyen” 2016-17-ben, hogy mit kell tennem a sikeres egyetemi előmenetelhez. Már a kezdetekkor nyitottam egy

dokumentumot magamnak, amelyben elkezdtem a bölcs tanácsokat összeírni, összegyűjteni, ez a gyűjtemény azóta is megvan nekem, a bölcsességeket lebontottam konkrét területekre és feladatokra, indikátorokra, majd ezeket igyekeztem szisztematikusan megvalósítani. Az utóbbi négy-öt-hat évben igyekeztem rendszeresen úgy építkezni, hogy a távoli horizont egyre közelebb kerülhessen. Így jutottam lépésről lépésre egyre közelebb a céljaihoz, azok megvalósításához. De természetesen ez nemcsak rajtam múlt, hanem az egyetemi vezetésen, a rendészettudományban dolgozó kollégák, vezetők együttműködő, támogató hozzáállásán is és persze a szerető családom –feleségem és három gyermekem-támogatásán.

Mit tanácsolna az RTK oktatóinak, mi a legfontosabb, amit meg kell tenniük ahhoz, hogy egyetemi tanárrá válhassanak?

Ha egy dolgot kell kiemelni, akkor azt, hogy soha ne elégedjenek meg az-
zal, ami a komfortzónán belül van, ehhez nagy kitartásra, szorgalomra van szükség. Fontos, hogy stratégiaileg gondolkodjanak, a kutatási témájukon belül széleskörű tájékozottsággal rendelkezzenek nemcsak itthon, hanem külföldön is. Én 35 országban jártam már, az ott szerzett tapasztalatok, szakmai diskurzusok nagyon sokat segítettek, hogy kialakuljon a lényeglátásom. A kollégáknak azt javaslom, hogy figyeljenek oda a náluk idősebbek bölcs tanácsaira, nekem ez nagyon sokat segített. „Szorgalom, alázat, kitartás, elköteleződés”-ezeket tartom a legfontosabbnak.

Oktatási rektorhelyettesként milyen szemléletre van szükség? Az innovatív megoldások ugyanis az oktatásban is teret nyertek.

A Tanszékelem sikereinek is az az egyik kulcsa, hogy tudunk partnereket találni és megnyerni a tanszék munkájának támogatására, akik általában vagyongvédelmi cégek voltak, tőlük megtanultam egy másfajta, egy piaci gondolkodást, ami arról szól, hogy hogyan és mitől lehet sikeres, eladható egy vállalkozás. Ezt a gondolkodást, szemléletet igyekeztem már a kezdetektől a képzésünkbe is behozni, és ezt a menedzserszemléletet a mai napig gyakorlom, alkalmazom. Mindig monitorozni kell, hogy melyek a jövő kihívásai és hogyan tudjuk erre felkészíteni az oktatóinkat, a hallgatóinkat.

Az egyetemnek az a legfőbb célja, hogy az NKE még sikeresebb legyen, mint most, és ehhez ki kell lépünk a komfortzónánkból, élére kell állni a változásnak.

Milyen elvárásai vannak az RTK oktatóival és hallgatóival szemben?

Mindenki bátran merjen elköteleződni valami új mellett, különösen a Kreatív Tanulás Program által kínált lehetőségekkel éljenek. A tartalmat is folyamatosan aktualizálni, fejleszteni kell. Hogy miként adjuk át oktatóként a tudást, az új tartalmakat, ehhez adunk fogódzókat a Kreatív Tanulás Programban.

Milyen témát ajánlana a jövő kutatóinak, amelyet még kevésbé kutatott-nak tart?

A jövő a multidiszciplinaritásról szól, ilyen szemüvegen keresztül kell, hogy nézzük a rendészetet is. A komplementer rendészet szintén erről szól. Az elmúlt tíz évben robbanásszerűen megnöttek a kihívások, a veszélyek, a fenyegetettségek, ezt csak ezzel a komplex szemlélettel lehet és kell is vizsgálni, folyamatosan szem előtt kell tartani, hogy mindenkinek együtt kell működni, össze kell fogni, akinek küldetése van ebben a misszióban.

Mi a szívügye, megvalósításra váró legfontosabb feladata a szakmai életútjának elkövetkező évtizedeiben?

Nagyon szeretném kipróbálni magam külföldi katedrán, valamint továbbra is aktív szerepet szeretnék vállalni az egyetemépítésben. Büszke vagyok arra, hogy rendőrként és vezetőként szolgálhatom a Nemzeti Közsolgálati Egyetemet és a rendőrséget, a belügyi érdekeket.